

OPINIE JURIDICĂ

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Opinie juridică cu privire la proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal (nr. 139 din 08.05.2024)

Nr./Data:	32/24 din 26 iulie 2024
Destinatari:	Parlamentul Republicii Moldova, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică: e-mail: csn@parlament.md ;
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org), persoane de contact: Victoria MEREUȚĂ, Consilieră juridică, e-mail: victoria.mereuta@crjm.org ; Ilie CHIRTOACĂ, Președinte, e-mail: ilie.chirtoaca@crjm.org ;

Această opinie este prezentată Parlamentului Republicii Moldova de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor publice a [proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal](#). Proiectul a fost elaborat de Ministerul Justiției. Scopul proiectului este transpunerea Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a datelor cu caracter personal în conformitate cu instrumentele internaționale ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei.

La 25 iulie 2024, proiectul de lege a fost votat în lectura a doua, fiind susținut de 57 de deputați. Dat fiind că proiectul urmează să intre în vigoare la expirarea a 24 de luni de la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, CRJM consideră judicios să prezinte pentru examinare câteva propuneri de îmbunătățire a textului noii legi.

Acestea se referă în principal la următoarele recomandări:

1. COMPLETAREA LISTEI NOȚIUNILOR DEFINITE CU TERMENI PRECUM „SCOP JURNALISTIC”, „SCOP ARTISTIC” ȘI „SCOP LITERAR”

Definirea de la bun început a noțiunilor care pot fi interpretate în sens larg și care implică un grad mare de subiectivism va reduce ambiguitatea și va facilita aplicarea uniformă și coerentă a legii.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

[crjmoldiva](https://twitter.com/crjmoldiva)

2. LIMITAREA PREROGATIVEI EXCESIVE A CENTRULUI NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN PRIVINȚA SOLICITĂRII INFORMAȚIILOR ÎN SCOPUL EXERCITĂRII ATRIBUȚIILOR SALE

Considerăm că prevederile actuale conferă atribuții excesive CNPDCP în privința solicitării informațiilor în scopul exercitării atribuțiilor sale. Această situație creează un mecanism care poate fi utilizat abuziv și care poate limita libertatea presei, descurajând jurnaliștii să efectueze investigații pe subiecte sensibile. Limitarea acestor prerogative este esențială pentru a asigura că jurnaliștii își pot desfășura activitatea fără teama de a-și compromite sursele și fără a fi supuși presiunilor nejustificate din partea autorităților. Prevederile actuale afectează inclusiv actori din domeniul bancar, comercial, fiscal și medical, unde confidențialitatea și protecția datelor sunt de asemenea critice.

3. MICȘORAREA SAU EXCLUDEREA CATEGORIILOR SPECIALE DE DATE CU CARACTER PERSONAL DEȚINUTE DE FURNIZORI DE INFORMAȚII A CĂROR DEZVĂLUIRE ESTE STRICT RESTRICȚIONATĂ DE PREZENTA LEGE

Includerea interdicției de accesare a unor categorii speciale de date cu caracter personal deținute de furnizori de informații, prevăzute la art. 9, nu este necesară din momentul în care accesul la aceste date poate fi deja limitat prin aplicarea criteriului proporționalității prevăzut de Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public. Adicional, unele dintre categoriile de date vizate pot constitui, în anumite cazuri, informații de interes public.

Cu respect,

Ilie CHIRTOACĂ

Președintele CRJM

Nr.	Textul proiectului de lege în versiunea actuală publicat de MJ	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Comentarii
1.	<p>Articolul 4. Noțiuni În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:</p>	<p>Articolul 4. Noțiuni În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:</p> <p><u>Scopuri jurnalistice - activitățile care au ca scop aducerea la cunoștință publicului a unor informații, opinii sau idei, indiferent de mijlocul de transmitere a acestora.</u></p>	<p>Recomandăm includerea și definirea în art. 4 a noțiunii „scopuri jurnalistice” conform specificațiilor din Nota informativă pentru a asigura o mai bună claritate a acestei noțiuni , mai ales atunci când aceasta poate fi interpretată în sens larg. De asemenea, recomandăm includerea definițiilor și a altor noțiuni care implică un grad mare de subiectivism, cum ar fi scop artistic sau literar.</p>
2.	<p>Articolul 9. Prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal (1) Se interzice prelucrarea datelor cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, confesiunea religioasă sau convingerile filozofice ori apartenența la sindicate, precum și prelucrarea datelor genetice, datelor biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, datelor privind sănătatea sau datelor privind viața sexuală sau orientarea sexuală ale unei persoane fizice.</p>	<p>Articolul 9. Prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal (1) Se interzice prelucrarea datelor cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, confesiunea religioasă sau convingerile filozofice ori apartenența la sindicate, precum și prelucrarea datelor genetice, datelor biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, datelor privind sănătatea sau datelor privind viața sexuală sau orientarea sexuală ale unei persoane fizice.</p>	<p>Recomandăm limitarea categoriilor de informații vizate la art. 9 alin. (1) și excluderea din textul acesteia a datelor cu privire la opiniile politice, precum și apartenența la sindicate din motiv că acestea pot constitui, în anumite cazuri, informații de interes public. Totodată, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, prevede cazurile în care dezvăluirea informațiilor de interes public solicitate pot fi limitate prin aplicarea testului proporționalității prevăzut la art. 9 din aceeași lege, și care se referă inclusiv la protecția datelor cu caracter personal. În acest sens, conform art. 9 din Legea nr. 148/2023, dezvăluirea unor informații de către furnizori, în corespundere cu criteriul proporționalității, este posibil doar dacă acest lucru nu prejudiciază protecția datelor cu caracter personal și dacă interesul public în accesarea informațiilor prevalează în raport cu prejudiciul care poate fi creat prin dezvăluirea acestora.</p> <p>Astfel, considerăm că nu este necesară includerea interdicției de accesare a unor categorii speciale de date cu caracter personal prevăzute la art. 9 din momentul în care accesul la aceste date poate fi deja limitat prin aplicarea</p>

			criteriului proporționalității prevăzut de Legea nr. 148/2023.
3.	<p>Articolul 52. Prelucrarea și accesul la informațiile de interes public</p> <p>Datele cu caracter personal deținute de furnizorii de informații pot fi dezvăluite în condițiile Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, cu excepția categoriilor speciale de date cu caracter personal prevăzute la art. 9 alin. (1).</p>	<p>Articolul 52. Prelucrarea și accesul la informațiile de interes public</p> <p>Datele cu caracter personal deținute de furnizorii de informații pot fi dezvăluite în condițiile Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public., cu excepția categoriilor speciale de date cu caracter personal prevăzute la art. 9 alin. (1).</p>	<p>Conform Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, datele cu caracter personal deținute de furnizorii de informații sunt dezvăluite doar în urma aplicării testului proporționalității prevăzut la art. 9 din lege. Astfel, considerăm că nu este necesară includerea unor excepții suplimentare de accesare a unor categorii speciale de date cu caracter personal deținute de furnizori, întrucât accesul la aceste date poate fi deja limitat prin aplicarea criteriului proporționalității, dar și pentru că unele dintre aceste categorii speciale de date pot fi, în anumite situații, de interes public.</p>
4.	<p>Articolul 59. Sarcinile Centrului</p> <p>(1) În vederea realizării misiunii sale, Centrul:</p> <p>...</p> <p>f) examinează plângerile depuse de o persoană vizată sau un organism, o organizație sau o asociație în conformitate cu art. 72, investighează într-o măsură adecvată obiectul plângerii și informează autorul plângerii cu privire la evoluția și rezultatul investigației, într-un termen rezonabil, în special dacă este necesară efectuarea unei investigații mai amănunțite sau coordonarea cu o autoritate de supraveghere dintr-un alt stat;</p>	<p>Articolul 59. Sarcinile Centrului</p> <p>(1) În vederea realizării misiunii sale, Centrul:</p> <p>...</p> <p>f) examinează plângerile depuse de o persoană vizată sau un organism, o organizație sau o asociație în conformitate cu art. 72, investighează într-o măsură adecvată obiectul plângerii și informează autorul plângerii cu privire la evoluția și rezultatul investigației, într-un termen rezonabil, <u>dar nu mai mult de 3 luni</u>, în special dacă este necesară efectuarea unei investigații mai amănunțite sau coordonarea cu o autoritate de supraveghere dintr-un alt stat;</p>	<p>Art. 59 lit. f) vizează noțiunea de „termen rezonabil”. Recomandăm evitarea generalizărilor și includerea unui termen concret. Propunem includerea unui termen de maxim 3 luni de la ziua depunerii plângerii.</p>
5.	<p>Articolul 82. Solicitarea informațiilor</p> <p>(1) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Centrul are dreptul să solicite și să obțină gratuit, asigurând confidențialitatea informației, de la persoanele fizice și persoanele juridice de drept public și de drept privat orice documente și informații necesare,</p>	<p>Articolul 82. Solicitarea informațiilor</p> <p>(1) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Centrul are dreptul să solicite și să obțină gratuit, asigurând confidențialitatea informației, de la persoanele fizice și persoanele juridice de drept public și de drept privat orice documente și informații</p>	<p>Considerăm că art. 82 conferă atribuții excesive Centrului în privința solicitării informațiilor în scopul exercitării atribuțiilor sale.</p> <p>Această prevedere implică un mecanism susceptibil de a fi utilizat abuziv, afectând astfel activitatea profesională a jurnaliștilor. Solicitarea de informații care afectează protecția surselor jurnalistice poate limita libertatea presei.</p>

	<p>inclusiv în format digital, care sunt accesibile și pot fi relevante pentru aplicarea legii, fără să poată fi invocată confidențialitatea urmării penale, a secretului bancar, a secretului comercial, a secretului fiscal, a secretului medical, a secretului profesional (cu excepția secretului profesional prevăzut la art. 55 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură), a datelor cu caracter personal și a altor informații cu accesibilitate limitată.</p>	<p>necesare, inclusiv în format digital, care sunt accesibile, <u>cu excepția situațiilor prevăzute de lege (confidențialitatea urmării penale, secret profesional, protecția surselor jurnaliștilor)</u>. și pot fi relevante pentru aplicarea legii, fără să poată fi invocată confidențialitatea urmării penale, a secretului bancar, a secretului comercial, a secretului fiscal, a secretului medical, a secretului profesional (cu excepția secretului profesional prevăzut la art. 55 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură), a datelor cu caracter personal și a altor informații cu accesibilitate limitată.</p>	<p>Jurnaliștii ar putea fi descurajați să investigheze subiecte sensibile, iar sursele lor ar putea să nu se mai simtă în siguranță pentru a furniza informații. Acest lucru poate submina investigațiile în curs și drepturile părților implicate la un proces echitabil.</p> <p>Conform jurisprudenței CtEDO, solicitarea divulgării surselor jurnaliștilor ar putea fi compatibilă cu respectarea dreptului la libera exprimare garantat de art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, doar în cazuri excepționale, când această măsură este necesară pentru asigurarea unui interes personal sau public superior și dacă circumstanțele sunt de o natură suficient de vitală și gravă. În plus, autoritățile trebuie să fi epuizat, fără succes, alte mijloace sau surse înainte de a recurge la solicitarea divulgării surselor. CtEDO mai subliniază necesitatea existenței proporționalității între „scopul legitim urmărit de ordonanța de dezvăluire și mijloacele utilizate pentru a atinge acel scop” (Goodwin c. Regatului Unit, par. 46).</p> <p>Prevederile nu menționează mecanisme clare de control sau de recurs împotriva deciziilor Centrului de a solicita informații. Aceasta poate conduce la lipsa transparenței și responsabilității în exercitarea acestor atribuții.</p> <p>Scopul protecției datelor cu caracter personal nu este să limiteze libertatea de exprimare prin identificarea surselor jurnalistice prin intermediul acestui instrument. Recomandăm astfel, revizuirea acestor prevederi, și includerea, cel puțin în Nota informativă a unor limite clare privind modul în care poate avea loc această solicitare de informații în raport cu activitatea mass-mediei, și cu așaltor actori vizați în acest sens.</p>
--	--	--	---